

23. aprill 2024

Lahend nr 42917/16 - õigus eraelu austamisele ning diskrimineerimiskeeld

Zăicescu ja Fălticineanu vs. Rumeenia

Artiklid 8 ja 14

Asjaolud

Juhtum käsitleb 1990. aastatel toimunud kahe armee ohvitseri kohtuasjade uuesti arutamist ja õigeksmõistmist. Nimelt mõisteti nad 1950. aastatel süüdi sõjakuritegudes ja inimsusevastastes kuritegudes, kuna nad osalesid muuhulgas 1941. aastal Rumeenia juutide tagakiusamises, eelkõige *Iași pogrom*-is. Kaebajad on kaasuses kaks juudi rahvusest isikut, kes elasid üle holokausti.

EIK-sse pöördudes tuginevad kaebajad artiklitele 3 ning 8 nii eraldi kui ka koostoimes artikliga 14. Nad leiavad, et kahe armee ohvitseri õigeksmõistmine ning nende kohtuasjade uuesti menetlemisest üldsuse teavitamata jätmine kahjustas nende kui holokausti ohvrite psühholoogilist terviklikkust. Samuti väidavad nad, et ametivõimud ei võtnud arvesse kuritegude antisemiitlikkust, mis tähendas diskrimineerimist.

EIK seisukohad

EIK leidis eelkõige, et holokaustiga seotud kuritegudes tehtud ajalooliste süüdimõistvate kohtuotsuste revideerimist ei olnud valitsus piisavalt põhjendanud ning see pidi tekitama haavatavuse ja alanduse tunde holokaustiohvrites, nagu kaebajad. EIK tuvastas artikkel 8 rikkumise koostoimes artikliga 14.

EIK leidis enamusega, et kaebused artikli 3 koostoimes artikliga 14 osas on vastuvõetamatud, sest kaebajate väärkohtlemine juhtus 9 aastat enne EIÕK jõustumist ja 50 aastat enne, kui Rumeenia oli EIÕK-ga liitunud.

Artikkel 41

Kaebajad ei taotlenud varalise ega mittevaralise kahju hüvitamist. Nad väitsid, et antud juhul oli küsimus põhimõtteline ja, et ükski rahaline hüvitis ei saa olla seotud vaimse kahju, alanduse ja psühholoogiliste kannatustega, mida riigi tegevus neile põhjustas. EIK ei mõistnud neile välja varalise ega mittevaralise kahju hüvitist. EIK leidis, et Rumeenia peab kaebajatele maksma kulude katteks 8500 eurot.

Lahendile on lisatud eriarvamus.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)

¹ Lühiülevaates kajastatud lahendite valiku aluseks on EIK enda otsingumootoris avaldatud Legal Summary'd.

23. aprill 2024

Lahend nr 59/17 - isikupuutumatus ja õigus eraelu austamisele

Aydın Sefa Akay vs. Türgi

Artiklid 5 ja 8

Asjaolud

Juhtum puudutab kaebaja vahistamist ja eelvangistamist ning tema ja tema kodu läbiotsimist 2016. aasta sõjaväelise riigipöörde katse järel. Kaebaja oli sündmuste ajal ÜRO kriminaalkohtute rahvusvahelise järeltegevuse mehhanismi kohtunik ja tegi kaugtööd Türgist.

EIK-sse pöördudes tugines kaebaja artiklitele 5 ja 8 ning väitis, et tema vahistamine, eelvangistus ning tema ja tema kodu läbiotsimine olid ebaseaduslikud, sest ametivõimud eirasid tema diplomaatilist puutumatus. Samuti väitis ta artikli 5 lõike 1 punkti c alusel konkreetselt igasuguse põhjendatud kahtlustuse puudumist seoses tema eelvangistusega, mis põhines valdavalt ByLocki nutitelefonirakenduse kasutamisel.

EIK seisukohad

EIK ei olnud siseriiklike kohtute rahvusvahelise õiguse tõlgenduses veendunud, kui nad lükkasid tagasi kaebaja diplomaatilise puutumatus väite. EIK leidis, et kaebajal näis olevat rahvusvahelise õiguse kohaselt õigus täielikule diplomaatilisele puutumatusle, sealhulgas tema ja tema eraelukoha puutumatusle. Lisaks oli ta kaitstud igasuguse vahistamise või kinnipidamise eest. Tema vahistamine, eelvangistus, tema ja tema kodu läbiotsimised olid seega olnud ebaseaduslikud.

EIK leidis, et siseriiklikud kohtud uurisid kaebaja diplomaatilise puutumatus küsimust alles pärast rohkem kui 8 kuu möödumist, muutes kaebaja kui rahvusvahelise kohtuniku kaitse mõtteuks ega olnud seda üldse uurinud seoses tema ja tema kodu läbiotsimistega.

EIK tuvastas kokkuvõtvalt artikli 5-1 ja artikli 8 rikkumised.

Artikkel 41

EIK leidis, et Türgi peab kaebajale maksma mittevaralise kahju hüvitamiseks 21 100 eurot ning kulude katteks 7000 eurot.

Lahendile on lisatud eriarvamus.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)